

Sygn. akt III Ca 1634/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Arkadia Wyraz - Wieczorek

Sędzia SO Barbara Braziewicz

Sędzia SR (del.) Roman Troll (spr.)

Protokolant Kornelia Dziambor

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 kwietnia 2014 r. w Gliwicach

sprawy z powództwa K. W.

przeciwko A. D. (D.)

o zwolnienie od egzekucji

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju

z dnia 27 czerwca 2013 r., sygn. akt I C 121/13

oddala apelację.

SSR (del.) Roman Troll SSO Arkadia Wyraz – Wieczorek SSO Barbara Braziewicz

Sygn. akt III Ca 1634/13

UZASADNIENIE

Powódka K. W., pozewem z dnia 18 grudnia 2012r. (skierowanym pierwotnie do Sądu Rejonowego w Częstochowie) domagała się zwolnienia od egzekucji udziału we współwłasności rzeczy ruchomej wymienionej w protokole zajęcia ruchomości z dnia 10 grudnia 2012r. W postaci samochodu osobowego marki F. (...) o numerze rejestracyjnym (...) numer (...) seria (...), podając, że egzekucja była prowadzona przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Jastrzębiu - Zdroju A. M. na podstawie tytułu wykonawczego - nakazu zapłaty z dnia 28 września 2012r. wydanego w postępowaniu nakazowym przez Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach w sprawie o sygn. I Nc 2227/12, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności w dniu 23 listopada 2012r. Ponadto powódka domagała się zasądzenia na swoją rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych. W uzasadnieniu podniosła, iż jest współwłaścicielką powyższego samochodu zajętego przez komornika, wskazując że drugim współwłaścicielem jest G. K.. Powódka podkreśliła, że skoro G. K. jest tylko w połowie współwłaścicielem samochodu, to przedmiotem czynności komornika nie może być sama rzecz ale przysługujący dłużnikowi egzekucyjnemu udział we współwłasności, oraz, że okoliczność ta, iż rzecz jest przedmiotem współwłasności powinna być ujęta w treści protokołu czynności dokonanych przez komornika. Powódka podniosła, że fakt dokonania przez komornika zajęcia prawa, które przysługuje osobie trzeciej został wskazany w trakcie czynności egzekucyjnych poprzez okazanie dowodu rejestracyjnego, lecz nie zostało to ujęte w treści sporządzonego protokołu. Powódka dodała, że opiera swoje roszczenie na treści art. 841 § 1 kpc wskazując na

przysługujące jej prawo do rzeczy oraz że dokonane przez komornika zajęcie samochodu narusza jej prawo. Podniosła także, że roszczenie zasądzone wskazanym powyżej prawomocnym wyrokiem nigdy nie było kierowane przeciwko niej w jakiegokolwiek części.

W odpowiedzi na pozew, pozwany A. D., wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jego rzecz od powódki kosztów postępowania. W uzasadnieniu wskazał, że zajęcia ruchomości dokonano w dniu 10 grudnia 2013 r., zaś dłużnik G. K. przekazał tego samego dnia taką informację powódce K. W.. Pozwany podniósł, że powódka błędnie nadała powództwo do Sądu Rejonowego w Częstochowie w dniu 18 grudnia 2012 r., który postanowieniem z dnia 3 stycznia 2013 r. przekazał sprawę do Sądu Rejonowego w Jastrzębiu – Zdroju. Wskazał również, że pozew do Sądu właściwego wpłynął dopiero w dniu 6 lutego 2013 r. czyli ponad dwa miesiące od momentu kiedy powódka powzięła wiadomość o dokonanej zajęciu, podkreślając, iż zgodnie z art. 841 § 3 kpc powództwo o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji można wnieść w terminie miesiąca od dnia dowiedzenia się o naruszeniu prawa, chyba że inny termin przewidziany jest w przepisach odrębnych. Podniósł przy tym pozwany, że złożenie pozwu do Sądu niewłaściwego nie wywołuje żadnych skutków prawnych, a do zachowania terminu do dokonania tej czynności istotne znaczenie ma data nadania pisma procesowego przez sąd niewłaściwy do sądu właściwego. Podniósł ponadto, iż zaprzecza, że powódka jest właścicielem zajętego przedmiotu.

Sąd Rejonowy w Jastrzębiu – Zdroju ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka jest w 1/2 współwłaścicielką spornego samochodu osobowego marki F. (...) o numerze rejestracyjnym (...) numer (...) seria (...). Zajęcie komornicze tego samochodu nastąpiło w dniu 10 grudnia 2012 r., a powódka dowiedziała się o tym tego samego dnia.

Powódka w dniu 18 grudnia 2012 r. złożyła pozew do Sądu Rejonowego w Częstochowie, który był sądem niewłaściwym w sprawie.

Sąd Rejonowy w Częstochowie postanowieniem z dnia 3 stycznia 2013 r. uznał się za niewłaściwy w sprawie i po uprawomocnieniu się postanowienia nadał pozew w dniu 5 lutego 2013r. do Sądu Rejonowego w Jastrzębiu – Zdroju, do którego wpłynął w dniu 6 lutego 2013 r.

Sąd Rejonowy w Jastrzębiu – Zdroju wskazał, że powódka wykazała, że zajęcie samochodu w drodze egzekucji naruszyło jej prawa, gdyż jest jego współwłaścicielką, dlatego też żądanie pozwu było zasadne (art. 841 § 1 kpc), zaś sam pozew został złożony w prawidłowym miesięcznym terminie (art. 841 § 3 kpc) i w tym zakresie poczynił rozważania dotyczące art. 369 § 3 kpc dochodząc do wniosku, że z punktu widzenia jedności systemu prawa brak jest podstaw, aby różnicować sytuację prawną powódki i odmawiać słuszności jej roszczeniu tylko dlatego, że działając w niniejszej sprawie bez pomocy profesjonalnego pełnomocnika wniosła w ustawowym terminie pozew do sądu niewłaściwego.

Dlatego też wyrokiem z dnia 27 czerwca 2013 r. Sąd Rejonowy w Jastrzębiu – Zdroju w sprawie o sygn. akt I C 121/13 zwolnił od egzekucji prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Jastrzębiu – Zdroju A. M. pod sygn. akt Km 7462/12 na podstawie tytułu wykonawczego – nakazu zapłaty Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 28 września 2012 r. sygn. akt I Nc 2227/12, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności udział w wysokości 1/2 w prawie własności samochodu osobowego marki F. (...) nr rej. (...), nr VIN (...) przysługujący powódce K. W., który został zajęty w dniu 10 grudnia 2012 r. (pkt 1) i zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 100 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Orzeczenie w pkt. 1 oparto na art. 841 § 1 kpc, a w pkt 2 na art. 98 § 1 kpc, na koszty zaś złożyła się opłata od pozwu w wysokości 100 zł uiszczona przez powódkę.

Apelację od powyższego wyroku złożył pozwany zaskarżając go w całości i zarzucając naruszenie przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść orzeczenia, a to art. 841 § 3 kpc oraz art. 369 § 3 kpc poprzez błędne uznanie powództwa, podczas gdy powódka uchybiła miesięcznemu terminowi do jego wniesienia oraz poprzez niedopuszczalne analogiczne zastosowanie art. 369 § 3 kpc, podczas gdy nie ma on zastosowania do pozwu

wniesionego w trybie art. 841 § 1 kpc i przez błędne przyjęcie, że skutek określony w art. 369 § 3 kpc zachodzi w razie wniesienia apelacji do każdego niewłaściwego sądu, podczas gdy w istocie stanowi on jedynie o skutku wniesienia apelacji wprost do sądu drugiej instancji właściwego w sprawie.

Podnosząc powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę orzeczenia i oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że powódka pozew złożyła 18 grudnia 2012 r. do Sądu rejonowego w Częstochowie, a wiedzę o zajęciu powzięła 10 grudnia 2012 r., natomiast powództwo zostało przekazane do właściwego sądu z dniem 5 lutego 2013 r., czyli po terminie i dlatego zasługuje na oddalenie. Sąd Rejonowy w Jastrzębiu – Zdroju – zdaniem pozwanego – nieprawidłowo przyjął, iż w sprawie należy zastosować przepis art. 369 § 3 kpc i uznał, że nastąpiło skuteczne wniesienie pozwu do sądu właściwego z dniem 18 grudnia 2012 r., a termin został zachowany, a zdaniem pozwanego takie przyjęcie jest błędne, gdyż niedopuszczalne jest stosowanie przez analogię art. 369 § 3 kpc do innych pism niż środki odwoławcze, zaś pozew takiego pisma nie stanowi, jednocześnie powództwo z art. 841 § 3 kpc nie ma charakteru dewolutywnego środka odwoławczego. Jednocześnie wskazał, że istota art. 369 § 3 kpc wskazuje, że wniesienie apelacji do niewłaściwego sądu drugiej instancji powoduje, że musi ona zostać przesłana do sądu właściwego, przy czym za datę jej wniesienia jest wówczas uznawana data nadania jej do sądu właściwego, a w rozpoznawanej sprawie pozew przesłano dnia 5 lutego 2013 r.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i dlatego została oddalona.

Ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Rejonowy są prawidłowe i Sąd Okręgowy uznaje jej jako własne. Należy jednak podkreślić, że w rozpoznawanej sprawie nie ma znaczenia art. 369 § 3 kpc, albowiem przepis ten w żaden sposób nie odnosi się do zaistniałej w sprawie sytuacji, gdyż dotyczy on apelacji, a nie złożenia powództwa. Zastosowanie zaś znajdzie art. 200 § 3 kpc w związku z art. 13 § 2 kpc wskazujący, że czynności dokonane w sądzie niewłaściwym pozostają w mocy. Dlatego też powództwo ekscydencyjne (interwencyjne) złożone przez powódkę w ustawowym (miesięcznym) terminie w Sądzie Rejonowym w Częstochowie – niebędącym sądem właściwym w sprawie – nie może być uznane za złożone z przekroczeniem tego ustawowego terminu tylko dlatego, że po jego upływie postanowieniem sprawa została przekazana do sądu właściwego. Sprzeciwia się temu art. 200 § 3 kpc związku z art. 13 § 2 kpc (por. H. Pietrkowski: [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Postępowanie egzekucyjne, pod red. T. Erecińskiego, tom IV, Warszawa 2012 r, s. 309). Tak więc dla powódki termin do złożenia powództwa przestał biec z chwilą złożenia pozwu w Sądzie Rejonowym w Częstochowie, gdyż czynność ta pozostaje w mocy.

Także powołane w apelacji orzeczenie nie dotyczy meritum sprawy, odnosi się bowiem do rewizji jako środka zaskarżenia.

Oczywistym jest, iż powództwo ekscydencyjne (interwencyjne), jako środek merytorycznej obrony przysługujący dłużnikowi, powinno być złożone w sądzie właściwym (art. 843 § 1 kpc), ale w wypadku jego złożenia w innym sądzie należy je przekazać do rozpoznania zgodnie z właściwością (co też uczyniono w toku postępowania w sprawie) z wszystkimi tego konsekwencjami wynikającymi także z art. 200 § 3 kpc związku z art. 13 § 2 kpc, a więc w przypadku złożenia powództwa w sądzie niewłaściwym w miesięcznym terminie musi on być uznany za zachowany po przekazaniu sprawy do sądu właściwego. Naruszeniu bowiem nie może ulec przepis art. 841 § 3 kpc wyznaczający termin materialno-prawny, który nie podlega przywróceniu (por. R. Kulski: [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Tom III. Postępowanie nieprocesowe, w razie zaginięcia lub zniszczenia akt, zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz do artykułów 506 – 1088, pod red. K. Piaseckiego i A. Marciniaka, Warszawa 2012, s. 992).

Art. 843 § 1 kpc odnosi się do prawa procesowego – właściwości miejscowej i zmienia przepisy o właściwości miejscowej w procesie, a do określenia właściwości rzeczowej znajdują wprost zastosowanie przepisy o procesie

(por. A. Adamczuk: [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, tom 2 (art. 506 – 1217) pod red. Małgorzaty Manowskiej, Warszawa 2011, s. 557 – 558).

Dlatego też w ustawowym (miesięcznym) terminie należy złożyć pozew o zwolnienie zajętego przedmiotu spod egzekucji w sądzie. Dopiero przepisy procesowe wskazują, który to sąd jest właściwy, ale dla zbadania, czy termin złożenia powództwa został dochowany nie jest istotna data przekazania powództwa do sądu właściwego miejscowo, tylko data złożenia pozwu nawet w sądzie niewłaściwym, albowiem normy procesowe regulują sposób przekazania sprawy do sądu właściwego, a nie ma to wpływu na bieg terminu do złożenia powództwa, gdyż po przekazaniu sprawy czynności dokonane w sądzie niewłaściwym pozostają w mocy, a więc także termin złożenia powództwa musi być identyczny z terminem wniesienia pozwu do sądu niewłaściwego. Nie ma tu zastosowania art. 369 kpc, nawet per analogiam, tylko art. 200 § 3 kpc związku z art. 13 § 2 kpc, który przewiduje procesowe konsekwencje złożenia powództwa w sądzie niewłaściwym miejscowo.

Mając powyższe na uwadze, w oparciu o art. 385 kpc w związku z art. 13 § 2 kpc, art. 841 § 3 kpc i art. 843 § 1 kpc, należało orzec jak w sentencji, gdyż powództwo interwencyjne zostało złożone w ustawowym terminie, powódka wykazała, iż jest współwłaścicielką zajętego przedmiotu, a skierowanie egzekucji do części prawa własności tego przedmiotu narusza jej prawa.

SSR (del.) Roman Troll SSO Arkadia Wyraz-Wieczorek SSO Barbara Braziewicz